INSPEKTIONEN FÖR
SOCIALFÖRSÄKRINGEN

SKRIVELSE

Datum
2018-10-16

Diarienummer
2018-0107

Er referens
S2018/00532/SF

Administrativa enheten
Marie Seijboldt
Administrativ chef
marie.seijboldt@inspsf.se

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Framställan om ekonomiska ramar för Inspektionen för socialförsäkringen

Den 25 januari 2018 beslutade regeringen att ISF:s verksamhet i sin helhet ska omlokaliseras till Göteborg. Enligt beslutet ska lokaliseringen till Göteborg vara avslutad senast den 1 augusti 2019. Uppdraget ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten kan fungera effektivt med bibehållen kvalitet både på kort och på lång sikt. Eventuella merkostnader till följd av beslutet ska hanteras inom ramen för beslutade medel.

Den 27 juni 2018 lämnade ISF en skrivelse till regeringen där de verksamhetsmässiga, personella och ekonomiska konsekvenserna av att omlokalisera ISF till Göteborg beskrivs. I skrivelsen aviserade ISF en avsikt att göra en kompletterande framställan till regeringen under hösten om verksamhetens behov av ekonomiska ramar. Den här skrivelsen innehåller beräkningar för avsättningar i enlighet med gällande regelverk, en redovisning av behoven av att få disponera allt anslagssparande från föregående och innevarande budgetår under åren 2019 och 2020, liksom behoven av en utökad låneram och utökade krediter.

Tidigare redovisade ekonomiska konsekvenser av omlokaliseringsbeslutet

De ekonomiska konsekvenserna av att omlokalisera ISF, som beskrevs fördjupat i skrivelsen som lämnades i juni, kan sammanfattas enligt följande (ingen förändring har skett i förhållande till den lämnade skrivelsen). En uppdatering av beräknade och tillkommande kostnader följer därefter.

- De nedlagda kostnaderna för projekt som inte kan slutföras uppgår för närvarande till 4,4 miljoner kronor. Projekten har pausats eller avslutas i förtid på grund av att det saknas resurser att bemanna dem. Tre av fyra verksamhetsområden berörs av sådana projekt.
- Kostnaderna för personal kommer sannolikt att minska under en övergångsperiod, men personalomsättningen är svår att beräkna eftersom den styrs av vilka beslut medarbetarna fattar och inte är något som myndigheten förfogar över. Förlorad kompetens innebär lägre personalkostnader samtidigt som det beslutade pendlarpaketet

kommer att kosta 200 000 kr per person och år, för de som väljer att bidra med kompetensväxling under en övergångsperiod.

- Utbetalningarna kommer att öka i samband med att semesterlöneskulden, som uppgår till drygt 3 miljoner kronor, ska betalas ut när medarbetare avslutar sina anställningar.
- Lokalkostnaderna kommer att öka under en övergångsperiod på grund av överlappande hyreskontrakt. ISF behöver finna alternativ för att avsluta hyreskontraktet i Stockholm i förtid. Samtidigt behöver ISF fortsatt ha tillfälliga arbetsplatser kvar i Stockholm under en övergångsperiod. Parallellt med det måste ISF hitta lokaler i Göteborg redan från hösten 2018.
- Kostnaderna för resor, logi och konsulter kommer att öka avsevärt jämfört med tidigare.
- Det långsiktiga ekonomiska behovet är oförändrat men prognosen på kort sikt är osäker. Tendensen är att kostnaderna kommer att minska under 2018 för att därefter öka under 2019, och troligen också år 2020. Då räcker inte de tilldelade ekonomiska ramarna för att bedriva verksamheten.

Det ekonomiska utfallet hittills under året är fortsatt högt

Det ekonomiska utfallet till och med augusti 2018 har minskat med 1,2 procent jämfört med samma period föregående år. Anledningen till att minskningen inte är större än så är att omlokaliseringsbeslutet för med sig nya kostnader som ISF inte hade tidigare. Det gäller till exempel annonsering i samband med rekrytering, resor och logi, behov av ny teknik i konferensrum samt att genomförda förbättringsutgifter föregående år i fastigheten i Stockholm måste skrivas av på kortare tid än vad som planerades vid investeringstillfället.

Kortsiktigt under omlokaliseringsperioden, under åren 2018–2020, är de ekonomiska behoven svåra att beräkna och de prognoser ISF lämnar är osäkra. Under 2018 finns en risk att kostnaderna kommer att öka dramatiskt. Det beror på att ISF måste göra avsättningar för lokalkostnaderna i Stockholm för hela den återstående hyrestiden. Det handlar om hyreskostnader för tre år (se vidare nedan). Under 2019 är prognosen att kostnaderna kommer att ligga högre än normalt till följd av rekryteringar och dubbla hyreskostnader. Det är troligt att kostnaderna kommer vara fortsatt höga under 2020 innan verksamheten kan återgå till en normal nivå.

INSPEKTIONEN FÖR SOCIALFÖRSÄKRINGEN

Avsättning för kostnader med 19,8 miljoner kronor kan behövas göras vid årsskiftet och påverka anslaget för 2018

ISF utreder för närvarande vilka avsättningar som ska göras i årsbokslutet för år 2018 enligt gällande regelverk med anledning av omlokaliseringen. Vid bedömningarna ska försiktighetsprincipen tillämpas, vilket innebär att intäkter inte ska överskattas och kostnader inte ska underskattas. Konsulter från Statens servicecenter bistår ISF i arbetet. Nedan beskrivs de bedömningar som ISF har gjort i nuläget. Sammantaget uppgår behovet av avsättningar i bosklutet 2018 till 19,8 miljoner kronor.

Hyra av lokaler som inte kommer att användas beräknas till 19,4 miljoner kronor

Avsättning ska göras för lokaler som myndigheten inte kommer att använda, eller hyra ut i andra hand. ISF:s nuvarande hyreskontrakt i Stockholm löper till och med juni 2022. Den sista flytten till Göteborg planeras till juni 2019. Om ISF inte kan avträda eller hyra ut våra nuvarande lokaler i Stockholm i andra hand innan årsskiftet betyder det att ISF kommer att behöva göra avsättning för hyreskostnaderna avseende perioden juli 2019–juni 2022. Avsättningen uppgår till 19,4 miljoner kronor och ska anslagsavräknas mot anslaget 2018. ISF saknar helt ekonomiskt utrymme för detta inom de nu tilldelade medlen.

ISF fick nya fastighetsägare till våra lokaler i Stockholm i juni 2018 och har förhandlat både med tidigare och nuvarande hyresvärd under våren och sommaren om att kunna avsluta hyreskontraktet i Stockholm i förtid. Diskussioner pågår för närvarande med en annan statlig hyresgäst om att överta lokalerna antingen genom att kontraktet överlåts eller genom att ISF löses från sitt kontrakt samtidigt som fastighetsägen ingår nytt hyreskontrakt med den andra myndigheten. ISF verkar för att få till stånd en skriftlig överenskommelse med hyresvärden om att avsluta kontraktet i förtid innan årsskiftet. Om det kan ske kan avsättningen komma att avse den betydligt kortare tidsperiod som hyresvärden behöver för att renovera lokalerna inför den nya hyresgästens tillträde, vilket också kommer att ingå i förhandlingarna. Den tiden uppskattas till 6 månader, vilket skulle innebära en avsättning med cirka 3,3 miljoner kronor.

Återställningskostnaderna för lokalerna beräknas bli låga. Vår bedömning är att det bör rymmas inom normalt slitage.

Nedmontering av anläggningstillgångar uppskattas till 300 tkr

ISF beräknar att viss teknik som vi har investerat i till lokalerna i Stockholm inte kan återanvändas i lokalerna i Göteborg. Det beror att vi måste kunna ha möten via Skype under och efter omlokaliseringsperioden för att verksamheten ska fungera och att det har krävt en uppdaterad utrustning i

flertalet mötesrum.[1] Den ombyggnation av lokalerna i Stockholm som gjordes under 2018 kommer också att behöva skrivas ner.[2] Kostnaderna för anläggningstillgångar som inte kan återanvändas uppskattas till 300 tkr.

Kostnader för arkivering uppskattas till 50 tkr

ISF har ännu inte tagit beslut om delar av arkivhandlingarna ska levereras till Riksarkivet eller om arkivet i sin helhet ska flyttas till Göteborg. ISF kommer att påbörja en utredning under hösten för att ta fram ett beslutsunderlag. Kostnaderna för arkivering med flytt till Riksarkivet uppskattas till 50 tkr.[3]

Inga avsättningar bedöms i nuläget för andra kostnader

ISF bedömer i dag, att det inte är några fler avsättningar för andra kostnader som ska göras enligt regelverket.

Det är ISF:s bedömning att inga medarbetare kommer att sägas upp och vara arbetsbefriade under uppsägningstiden. De fåtal medarbetare som berörs av reglerna om uppsägning på grund av arbetsbrist under våren 2019, kommer att arbeta under uppsägningstiden. Därmed ska inga avsättningar göras för lön eller andra förmåner under uppsägningstiden.

ISF:s bedömning är att avsättningar inte heller behöver göras för inhyrd personal för avvecklings- eller omstruktureringsarbete. ISF genomför omlokaliseringsarbetet med ordinarie personal. Konsultkostnader som avser stöd kring lokaler är något som ISF bedömer att vi har nytta av i den framtida verksamheten. Därmed ska inga avsättningar göras för sådana kostnader.

ISF behöver tillföras 19,8 miljoner kronor i nya medel för 2018

ISF har inget ekonomiskt utrymme inom de tilldelade medlen för 2018 att klara varken nödvändiga avsättningar för lokalkostnader i Stockholm under perioden juni 2019–juni 2022 eller för kostnader för nedmontering av anläggningstillgångar och för arkivering. Nuvarande förvaltningsanslag för 2018 kan inte användas för att finansiera denna avsättning eftersom anslaget i sin helhet kommer att behöva användas till ökade personalkostnader och dubbla lokalkostnader (se vidare nedan).

---

[1] Avser projektorer och konstbelysning. Beräknade kostnader inkluderar nedskrivning av anläggningstillgångens bokförda värde samt kostnader för nedmontering och bortforsling.
[2] Beräknade kostnader inkluderar nedskrivning av anläggningstillgångens bokförda värde.
[3] I beräkningen av kostnader ingår flytt av arkivet till Riksarkivet och mottagningsavgifter som är en engångskostnad för ett arkiv bestående av 50 hyllmeter pappersarkiv. Den årliga avgiften därefter beräknas till ca 10 000 kr per år och ingår inte i den beräknade avsättningen.

Sammanfattningsvis innebär detta att om ISF inte kan avträda hyresavtalet innan årsskiftet behöver myndighetens anslag tillföras sammantaget 19,8 miljoner kronor för 2018. Även om ISF lyckas avträda avtalet kan myndighetens anslag behöva tillföras sammantaget 3,7 miljoner kronor för 2018.

ISF verksamhet på sikt står och faller med att kompetensöverföring kan ske under hösten 2018 och våren 2019

För att minska de negativa effekterna på verksamhetens förmåga att leverera kunskapsunderlag till regeringen av hög kvalitet på både kort och lång sikt, är det helt avgörande att ISF kan behålla nuvarande takt för rekrytering till både kärnverksamhet och stödverksamhet under 2019. I en sådan kunskapsintensiv verksamhet som ISF:s, där en tredjedel av medarbetarna har forskarutbildning, är personalen den enskilt absolut viktigaste resursen.

Det är helt avgörande för vår möjlighet att bedriva en fungerande verksamhet under de närmsta åren att en kunskapsöverföring kan ske kontinuerligt från hösten 2018. Kunskapsöverföring i vår typ av verksamhet sker bäst genom att nya och gamla medarbetare arbetar tillsammans i projekt under en relativt lång period. Mer än hälften av våra utredare har redan slutat, och antalet erfarna utredare är nu successivt på väg ner mot noll. För att det ska vara möjligt att få till stånd en kunskapsöverföring behöver vi rekrytera kontinuerligt fram till omlokaliseringstidpunkten, i en lagom takt.

Hittills har vi rekryterat ett tiotal medarbetare till kärnverksamheten och vi har precis påbörjat nästa rekryteringsomgång. Vi kommer också att behöva rekrytera vid ytterligare ett eller två tillfällen under 2019 till kärnverksamheten. Om rekrytering inte genomförs nu kan kunskapsöverföring inte ske och tillfället har då gått förlorat för alltid. Bildligt talat är det idag 10 nya medarbetare i Göteborg som bildar bryggan för att överta den samlade kompetensen som 50 medarbetare i Stockholm har byggt upp under 10 års tid. Om ISF inte har ekonomiska förutsättningar för rekrytering, vilken i nästa steg driver upp lönekostnaderna under 2019, så kommer tiden för verksamhetens återhämtning förlängas avsevärt, om det ens är möjligt att åstadkomma överhuvudtaget.

Medarbetare till stödverksamheten behöver rekryteras överlappande för någon eller några funktioner, till exempel registrator. För vissa funktioner är det centralt att rekryteringen är klar i vart fall i tid innan omlokaliseringen ska vara genomförd. Det gäller både chefsjurist och administrativ chef. För andra funktioner blir det troligen rekrytering först i samband med att medarbetare slutar, vilket kommer att innebära ett tidsglapp innan nya medarbetare kan tillträda sina tjänster. Det är till exempel fallet just nu med både en ekonom och en myndighetsjurist. Det här ger mycket dåliga förutsättningar för kompetensöverföring, vilket är långt ifrån önskvärt. Men

utifrån de ekonomiska ramar som regeringen har ställt upp för omlokaliseringen är det nödvändigt att prioritera rekryteringen till kärnverksamheten framför stödverksamheten.

ISF behöver få disponera allt anslagssparande från 2017 och 2018

En helt avgörande förutsättning för att ISF ska kunna genomföra både pågående och planerade rekryteringar är att myndigheten får disponera anslagssparande från båda åren 2017 och 2018 i sin helhet under år 2019. Om det efter utgången av år 2019 finns ett samlat ekonomiskt överskott i verksamheten behöver det kunna dipsoneras även under år 2020 för att finansiera personalkostnader (både pendlarpaket och "dubbla" löner under en övergångsperiod). Från 2021 bedöms verksamheten åter ha "normala" ekonomiska förutsättningar, vilket betyder att det är de genomförda investeringarna till följd av omlokaliseringen, för exempelvis ny teknik i konferensrum, säkerhet och kompletterande inredning, som fortsatt genererar merkostnader för ISF till följd av omlokaliseringsbeslutet.

En översiktlig prognos visar att det kan handla om cirka 2 miljoner kronor för 2018. För 2017 handlar det om 1 991 tkr. Prognosen för 2018 kan förändras med anledning av de beslut medarbetarna fattar om sin anställning vid ISF under hösten. En ny prognos för anslagssparandet kommer att kunna lämnas vid prognostillfället i oktober.

Hyreskontrakt har tecknats för lokaler i Göteborg

ISF har nyligen tecknat hyreskontrakt för lokaler i Göteborg. Vi har träffat ett 6-årigt hyreskontrakt för lokaler i anslutning till de tillfälliga lokaler vi hyr för närvarande. Vi kommer att få succesivt tillträde till ökade lokalytor i mars och juni 2019. De tillkommande hyreskostnaderna för lokalerna under 2019 beräknas till 4 833 tkr.

Om ISF kan lösa hyreskontraktsfrågan i Stockholm, som beskrivits ovan, bedömer vi att kostnaderna för tillfälliga lokaler i Stockholm efter omlokaliseringstidpunkten kommer att bli lägre än den tidigare beräknade kostnaden om 1 miljon kronor. Det är för tidigt att beräkna vad kostnaden kan bli eftersom den är beroende av hur många kontorsrum som behövs.

De tillfälligt ökade lokalkostnaderna kommer att finansieras inom de tilldelade medlen genom att rekrytering av medarbetare sker successivt och att ISF inte kommer att tillsätta alla tjänster förrän det finns ekonomiskt utrymme för det.

Behov av utökad låneram och utökade krediter

Behov av ökad låneram till 15 miljoner kronor från år 2019

ISF yrkade i budgetunderlaget för åren 2019–2021 att vår låneram skulle utökas till 15 miljoner kronor per år från 2019 för att finansiera verksamhetsinvesteringar, delvis på grund av omlokaliseringen och flytt till nya lokaler.[4] Bedömningen kvarstår att ISF klarar innevarande års investeringar inom den beslutade låneramen, men att den behöver utökas från år 2019.

Ökade behov av anslagskredit

ISF yrkade i budgetunderlaget för åren 2019–2021 att vi skulle få en utökad anslagskredit till 6 972 tkr för år 2019, vilket motsvarar 10 procents kredit. Mot bakgrund av det osäkra ekonomiska läget under 2019 och 2020 ser ISF ett stort behov av att kunna ha en så hög anslagskredit som regeringen kan bevilja under dessa verksamhetsår. ISF:s bedömning om 10 procents anslagskredit per år för åren 2019 och 2020 kvarstår.

Ökade behov av räntekontokredit

ISF yrkade i budgetunderlaget för åren 2019–2021 att vi skulle få en utökad räntekontokredit till 6 972 tkr för år 2019, vilket motsvarar 10 procents kredit. För att kunna säkerställa utbetalning av medarbetarnas innestående semesterlöneskuld i samband med att deras anställningar avslutas har ISF behov av en så hög räntekontokredit som regeringen kan bevilja. ISF:s bedömning om 10 procents räntekontokredit per år under 2019 och 2020 kvarstår.

Löpande uppföljning av ekonomiskt utfall

ISF kommer löpande att följa upp det ekonomiska utfallet månadsvis och revidera budgeten vid behov för att kunna ge signaler till regeringen, så tidigt som möjligt, om när beslutade krediter och ramar är på väg att överskridas.

[4] ISF:s diarienummer 2018-0033, daterad 2018-02-27.

INSPEKTIONEN FÖR
SOCIALFÖRSÄKRINGEN

Sammanfattande yrkanden

Utöver de yrkanden som lämnats i budgetunderlaget för åren 2019–2021 yrkar ISF att regeringen för år 2018 beslutar om att bevilja myndigheten utökade medel med 20 miljoner kronor för budgetåret 2018 för finansiering av avsättningar för lokaler, nedmontering av anläggningstillgångar och arkivering, i enlighet med gällande regelverk med anledning av regeringens beslut om omlokalisering av verksamheten till Göteborg.

Utöver de yrkanden som lämnats i budgetunderlaget för åren 2019–2021 yrkar ISF att regeringen för år 2019 beslutar om att myndigheten får disponera anslagssparandet från år 2017 och år 2018 i sin helhet att användas till finansiering av lönekostnader och av dubbla lokalkostnader under år 2019 med anledning av regeringens beslut om omlokalisering av verksamheten till Göteborg.

Utöver de yrkanden som lämnats i budgetunderlaget för åren 2019–2021 yrkar ISF att regeringen för år 2020 beslutar om att myndigheten får disponera ackumulerat utgående anslagssparande från år 2019 i sin helhet att användas till finansiering av lönekostnader under år 2020 med anledning av regeringens beslut om omlokalisering av verksamheten till Göteborg.

Catarina Eklundh Ahlgren
Tf generaldirektör

Marie Seijboldt
Administrativ chef